Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie

Narada przewodniczących prezydiów miejskich i osiedlowych rad narodowych

Notatki Płockie 16/2-61, 3-6

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MUZEUM HISTORII POLSKI

Narada przewodniczących prezydiów miejskich i osiedlowych rad narodowych

Tegoroczna narada przewodniczących odbywa się w okresie sprzyjającym dokonywaniu ocen i podsumowań wykraczających poza wyniki 1970 roku. Jest to bowiem ostatni rok 5-latki, w którym wyniki naszego działania stanowią równocześnie końcowy efekt działalności gospodarczej, społecznej i kulturalnej na terenie województwa warszawskiego w latach 1966—1970.

Znajdujemy się obecnie w okresie formułowania ostatecznego kształtu nowej 5-latki, stąd waga właściwego ustawienia założeń planu i kierunków dalszego działania wykorzystującego w pełni dotychczasowy dorobek.

Postęp osiągnięty w latach 1966—1970 dotyczy wszystkich dziedzin życia gospodarczego, chociaż nie wszędzie występował w stopniu jednakowym.

Łączna suma nakładów inwestycyjnych, zrealizowanych w województwie w latach 1966—1970, wyniosła blisko 50 mld zł, tj. o 43% więcej od globalnej kwoty nakładów poniesionych w pięcioleciu 1961—1965, w tym w robotach budowlano-montażowych 26,5 mld zł., co stanowi 39% wzrostu.

Zgodnie z założeniami planu regionalnego powstał silny ośrodek przemysłowy w Płocku, poważnie rozwinął sę przemysł pruszkowski, zapoczątkowany też został proces intensywnego rozwoju ośrodków podregionalnych Siedlec, Ostrołęki i Ciechanowa.

Na terenie województwa wybudowano szereg zakładów produkcyjnych, w tym wiele filii warszawskich zakładów przemysłowych, co ma bardzo istotne znaczenie zwłaszcza dla miast i osiedli, pozbawionych dotychczas szerszych możliwości pozyskiwania nowych miejsc pracy. W przemyśle pracuje już ponad 160 tys. osób, a więc przeszło trzecia część zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej. Osiągnięte w latach 1966—1970 tempo wzrostu globalnej produkcji przemysłu wyniosło rocznie średnio ponad 13 proc., wobec średniej krajowej 8,8 proc. W wyniku tego udział naszego województwa w produkcji globalnej kraju wzrósł z 4% w 1965 r. do 4,8% w roku ubiegłym, co stawia województwo warszawskie na szóstym miejscu w skali krajowej. Wzmocniona też została baza służby zdrowia przez zwiększenie o 1550 liczby łóżek szpitalnych i oddanie do użytku 9 nowych przychodni oraz 43 ośrodków zdrowia. Znaczny postęp uzyskaliśmy w zakresie rozbudowy sieci handlowej i gastronomicznej.

Nadal jeszcze większa część ludności utrzymuje się z rolnictwa, ale — porównując dane dwóch spisów powszechnych z 1960 i 1970 roku — widzimy wyraźnie zmniejszenie utrzymywanych z rolnictwa na 100 pracujących, z 70,3 w 1960 roku na 59,4 obecnie. Wzrosła znacznie rola przemysłu w rozwoju województwa. Szybko rośnie infrastruktura techniczna i usługowa.

O ile przeciętny wzrost zatrudnienia wyniósł 25,7 proc., o tyle w gospodarce komunalnej i mieszkaniowej wyniósł 60,7 proc., w transporcie i łączności 36,4, a w oświacie i kulturze 33,9 proc.

Charakterystyczną cechą jest również duży wzrost, bo wynoszący 35,7 proc. zatrudnionych w budownictwie, które warunkuje pomyślną rozbudowę potencjału gospodarczego województwa.

Rozwojowi przemysłu towarzyszy wzrost tempa urbanizacji oraz zwiększona migracja ludności wiejskiej do miast. Ludność miast zwiększyła się w minionym 5-leciu o 93 tys., a jej udział w liczbie mieszkańców województwa wzrósł z 33 proc. w roku 1965 do 35,5 proc. w roku 1970.

Rozwój gospodarczy województwa wpływa na coraz lepsze zagopodarowywanie naszych miast. Stają się one coraz piękniejsze, o wyższym standarcie i właściwszym rozplanowaniu w ramach miasta funkcji mieszkaniowych, przemysłowych czy wypoczynkowych.

W roku 1970 w miastach i osiedlach oddano do użytku 14,6 tys. izb mieszkalnych, zaś w całej 5-latce prawie 84 tys. izb w budownictwie uspołecznionym.

W budownictwie indywidualnym w miastach i osiedlach oddano nieco powyżej 40 tys. izb mieszkalnych. Ogółem budownictwo wzrosło o 26 5% w stosunku do ubiegłej 5-latki. Najwyższy wzrost jest oczywiście w budownictwie spółdzielczym. Nie w pełni wykorzystano natomiast możliwości w jednorodzinnym budownictwie nieuspołecznionym. W sumie jednak pozwoliło to na dalszą poprawę sytuacji mieszkaniowej i zmniejszenie wskaźnika zagęszczenia na izbę z 1,62 osoby w 1965 roku do 1,40 w 1970.

Zanotowaliśmy dalszy postęp w gospodarce komunalnej miast. Oddano do użytku 3,3 km sieci wodociągowej i 23,3 km kanalizacyjnej. Liczba miast i osiedli, posiadających wodociągi, wzrosła z 38 w 1965 r. do 45 w 1970 r., zaś kanalizację z 34 do 41. Nakłady na urządzenia komunalne w latach 1966—1970 wyniosły, łącznie z wartością czynów społecznych, 768 mln zł., co oznaczało przekroczenie zadań planowych. Poważnie w tym okresie wzrosła ilość korzystających z sieci cieplnej z kotłowni lokalnych lub centralnych. Mimo tak poważnego wzrostu, odsetek korzystających z wody i kanalizacji nie jest zbyt duży i wynosi 43 i 24 proc., co odbiega jeszcze dość znacznie od poziomu w kraju. Jednakże uparte i konsekwentne realizowanie pogramu rozbudowy urządzeń komunalnych, poza wodociągami i kanalizacją, budowy ulic i zagospodarowywania miast daje widoczne efekty.

Nakłady na remonty budynków wyniosły 477 mln a urządzeń komunalnych 746 mln zł. Tak duże nakłady świadczą wyraźnie o znaczeniu, jakie remonty mają dla prawidłowego eksploatowania i długotrwałości budynków i urządzeń.

Pomimo wielu pozytywnych wskaźników są jeszcze zaniedbania, uwarunkowane historycznym niedorozwojem tych obszarów kraju, których nie usunęliśmy.

Obecnie po VII i VIII Plenum Komitetu Centralnego PZPR są szczególne warunki, by inicjatywa i zaradność gospodarzy miast znalazła właściwy wyraz. Ożywieniu politycznemu towarzyszy duża aktywizacja społeczna, wyrażająca się troską o skuteczniejsze działanie i lepsze gospodarowanie posiadanymi środkami. Możliwości działania i potrzeby są duże, co pokazały np. wyniki konkursu „Mistrz Gospodarności", czy też konkursu porządkowania miast i osiedli. W trakcie ich realizacji następuje zazwyczaj duże ożywienie w wielu miastach i osiedlach. Wielkie efekty przynoszą czyny społeczne oraz wzrasta aktywność i pomysłowość mieszkańców. Trzeba to rozwijać z jak największym pożytkiem dla miast.

Przykładem dobrej roboty jest rozwiązywanie problemów zatrudnienia kobiet przez szybką budowę hal przemysłowych. Stosunkowo proste i tanie projekty hal, z inicjatywy Prezydium WRN, opracowało Wojewódzkie Biuro Projektów. Znalazły one uznanie za prostotę i łatwość wykonania, stając się projektem powtarzalnym.

Szeroki wachlarz problematyki gospodarki miejskiej wymaga, aby w gospodarskiej dyskusji na naradzie ocenić dotychczasowe efekty oraz słabości naszego działania, wymienić doświadczenia omówić formy i metody działania najbardziej potrzebne i skuteczne na najbliższe 2 lata.

Należałoby zwrócić szczególną uwagę na następujące problemy.

3. Stałą poprawę warunków mieszkaniowych ludności poprzez:

- *stwarzanie najbardziej sprzyjających warunków dla rozwoju budownictwa spółdzielczego, zabezpieczając tereny budowlane, wyprzedzenie uzbrojenia komunalnego, terminowe udostępniane placów budów;*

- *rozszerzenie budownictwa z zakładowych funduszów mieszkaniowych;*
- *udzielanie niezbędnej pomocy budownictwu ze środków własnych ludności. Obok właściwego przygotowania terenów konieczne jest udzielanie pomocy organizacyjnej, włączanie zakładów pracy do patronowania temu budownictwu dla swoich pracowników, zabezpieczanie właściwych projektów, pomoc materiałową itp.;*
- *stałe podnoszenie efektywności remontów kapitalnych przez zabezpieczenie pomieszczeń zastępczych, kompleksowość i właściwą jakość remontów, włączanie czynników społecznych (komitetów blokowych) do kontroli i współdziałania;*
- *działanie usprawniające eksploatację budynków mieszkalnych, szeroki rozwój usług lokatorskich i troskę o stan techniczny i estetykę zasobów mieszkaniowych;*
- *doskonalenie pracy organów lokalowych, zintegrowanie zasad polityki mieszkaniowej w odniesieniu do wszystkich rodzajów budownictwa mieszkaniowego oraz właściwy rozdział mieszkań, uwzględniający prawidłową hierarchię zaspokajania potrzeb mieszkaniowych.*

2. *Poprawę stopnia zaspokojenia potrzeb ludności w zakresie handlu, gastronomii i usług:*
   - *zabezpieczenie niezbędnej ilości i wielkości sieci handlu i gastronomii w ramach budownictwa mieszkaniowego oraz terminowe jej oddawanie i sprawne zagospodarowywanie;*
   - *poprawę działalności gastronomii, jakości usług, sprawności obsługi oraz zabezpieczenie właściwego stanu sanitarnego;*
   - *rozwijanie w szerokim stopniu sezonowego zaopatrywania załóg robotniczych w tanie warzywa, owoce itp. oraz poprawy działalności stołówek pracowniczych;*
   - *pełne wykorzystanie wszelkich możliwości rozwijania potrzebnych dla ludności usług oraz poprawę gospodarowania i maksymalny wzrost produkcji rynkowej w przemyśle terenowym i spółdzielczości.*
3. *Troska o prawidłową politykę zatrudnienia i warunki socjalne załóg;*
   - *zabezpieczenie niezbędnego wzrostu miejsc pracy przez lepsze wykorzystanie zmianowości w istniejących zakładach, szybka rozbudowa tanich miejsc pracy w przemyśle terenowym, spółdzielczości i usługach, rozwijanie chałupnictwa;*
   - *prowadzenie prawidłowej polityki zatrudnienia, uwzględniającej kryteria socjalne oraz wszelkie możliwości dokształcania i przygotowania do zawodu;*
   - *troska o poprawę warunków socjalnych załóg, kontrola realizacji programów poprawy warunków socjalno-bytowych w zakładach pracy.*
4. *Zaspokajanie potrzeb ludności w zakresie oświaty i kultury oraz zdrowia i opieki społecznej:*
   - *realizacja obowiązku powszechnego nauczania, zabezpieczenie warunków dla poprawy wyników nauczania i wychowania młodzieży, dokształcanie dorosłych oraz czuwanie nad zgodnością kierunków kształcenia z potrzebami gospodarczymi;*
   - *rozszerzanie form i metod działalności kulturalno-oświatowej;*
   - *poprawa pracy placówek otwartego lecznictwa, dostosowywanie godzin przyjęć do potrzeb ludności, stabilizacja kadr służby zdrowia;*
   - *organizowanie w szerszym zakresie wypoczynku świątecznego załóg zakładów pracy, pełne wykorzystanie istniejących ośrodków wczasowo-campingowych.*
5. *Doskonalenie form i metod działalności organów przedstawicielskich:*
   - *stwarzanie coraz lepszych warunków dla pracy komisji i rady;*
   - *rozwijanie różnych form aktywności ludności w miejscu zamieszkania a zwłaszcza samorządu mieszkańców.*
6. *Prawidłowa gospodarka finansowa:*
   - *pełne wykonywanie dochodów przez wykorzystanie wszystkich źródeł dochodów, m. in. podatków i windykacji istniejących zaległości;*

- *oszczędne gospodarowanie środkami budżetowymi, pełne wykorzystanie funduszy miejskich oraz innych środków na zabezpieczenie pilnych potrzeb, głównie w zakresie gospodarki mieszkaniowej i komunalnej;*
- *właściwy nadzór nad działalnością przedsiębiorstw powiązanych z budżetem miasta.*

Ożywienie polityczne i klimat, towarzyszący naszym działaniom w wyniku uchwał VII i VIII Plenum oraz postanowień i decyzji Biura Politycznego i Rządu stwarzają nam pełne możliwości skutecznego działania i zobowiązują do coraz lepszej pracy.

Konieczne jest dokonanie wszechstronnej analizy, występujących jeszcze trudności i zahamowań w pełnej realizacji planów, a także oceny rozwiązań organizacyjnych dla opracowania skuteczniejszych form zarządzania i gospodarowania. Zostanie to zadanie wykonane prawidłowo przy ścisłej i stałej współpracy i zaangażowaniu miejscowego aktywu społeczno-gospodarczego, zakładów pracy oraz administracji.

Dotychczasowe doświadczenie, zdobyte przez miejskie i osiedlowe rady narodowe, ofiarność mieszkańców miast i osiedli, ich udział w pracach na rzecz gospodarki miejskiej, czyny społeczne gwarantują, że w nowych warunkach coraz trudniejsze zadania, stojące przed nami, będą jeszcze lepiej wykonywane, przynosząc w efekcie dalszy rozwój gospodarczy i poprawę warunków bytowych ludności miast i osiedli naszego województwa.

PREZYDIUM
WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ
W WARSZAWIE